AB Enghaven

En manual til klimatilpasning

EFFEKT

Brev fra AB Enghavens klimagruppe

Kære nabo,

Fra AB Enghavens klimagruppe skal der lyde en tak for at der på generalforsamlingerne i 2022 og 2023 var opbakning til at vi kunne undersøge mulighederne for at opstille klimamål for vores andelsboligforening.

AB Enghaven er en af Vesterbros store andelsforeninger med ca. 270 lejligheder. Vi er centralt placeret på Vesterbro, og udgør på den ene side bagtæppet til Enghaveparken og er nabo til den nye Carlsbergby på den anden side.

Vi er en veldreven forening med styr på økonomien, energimærke og vedligeholdelsesplan.

Med opbakning på generalforsamlingerne 2022 og 2023 har vi vist, at vi også har viljen og ressourcerne til at være drivkraft på klimaområdet og understøtte FN's verdensmål for bæredygtige ejendomme. Vi skal jo huske, at 30% af CO2 udledningerne i Danmark kommer fra ejendomme. Det er et vigtigt sted at tage fat.

AB Enghavens klimagruppe har arbejdet med sagen og vi har allieret os med tegnestuen EFFEKT for at få lavet denne manual til klimatilpasning for AB Enghaven. Manualen kommer med forslag til handlinger som alle gør en forskel for klimaet – små handliger, som vi hver især kan starte på nu, til større mere komplekse tiltag, som kræver vi arbejder sammen os naboer i mellem, men også måske samarbejder med andre boligforeninger.

Vi håber at manualen vil inspirere alle os beboere, hver især, sammen, og måske også i samarbejde med andre foreninger til at ændre små – eller store ting – i hver vores hverdag – for klimaets skyld.

God læselyst!

AB Enghavens klimagruppe

Jørgen Sprogøe Petersen Laust Ovesen Josephine Eilersen

Indholdsfortegnelse

Introduktion

Et samarbejde om en strategisk 05
Udfordringen 06
Potentialet 07
Tilgangen 08
Ledende principper 09

Katalog over klimahandlinger

Handlingsniveauer 13
Påvirkningspotentialer 14
Handlingskategorier 15
Husholdnings niveau 17
Foreningsniveau 25
Bydelsniveau 34

Om denne manual 41

Introduktion

Del. 1

Et samarbejde om en strategisk klimamanual

I december 2023 henvendte AB Enghaven sig til EFFEKT Arkitekter for at indgå et samarbejde om at skabe en strategisk manual til klimatilpasning for ejendommen. Formålet var at finde en vej, hvor beboere indbyrdes og i samarbejde med andre boligforeninger kan skabe en beboerdrevet bevægelse mod mere bæredygtige måder at leve og drive vores ejendomme på baseret på både energieffektive og cirkulære løsninger.

Bagved ligger en ambition om at inspirere og engagere beboerne i AB Enghaven til at være med til at vise vejen i forhold til at fremme bæredygtighed, både i de enkelte husholdninger, i andelsboligforeningen og i samarbejde med andre boligforeninger, Vesterbro Lokaludvalg, Københavns Kommune og andre interessenter. Manualen er derfor et redskab til handling, som kan understøtte en stabilisering af CO2 udledningen og dermed klimaet, finde vej til at skabe lokale lokale økosystemer – og ser samtidig på forbindelsen til vores sundhed og velvære.

Manualen dykker ikke dybt ned i detaljerede rapporter eller specifikke målinger. Den tilbyder et omfattende overblik over, hvad der kan være 'Ledende principper'. Den indeholder også et 'Katalog over klimahandlinger '. Begge dele peger frem mod et mere miljø- og samfundsmæssigt bevidst fællesskab.

Manualen omfatter overvejelser og strategier på tre niveauer – husholdnings-, forenings- og bydelsniveau - inden for hvert niveau er handlingerne opdelt i fem kategorier: energi, vand, transport, affald og mad. Der er lige fra kortsigtede, let opnåelige til længerevarende og mere komplekse initiativer.

EFFEKT ligger inde med viden fra omfattende forsknings- og innovationsprojekter. Den viden er integreret i denne manual, som kommer omkring sociale, økologiske og økonomiske aspekter for at skabe positive virkninger for planeten og menneskene.

Udfordringen

En planet i krise

Vores planet viser klare krisetegn – vi ser i højere og højere grad ekstreme vejrhændelser, som påvirker os alle, øger klodens sociale ulighed, skaber økonomiske kriser, medfører tab af dyreliv og biodiversitet. Det er en menneskeskabt påvirkning af miljøet og klimaet – ikke mindst på grund af vores livsstil i vores del af verden. Det kan virke uoverskueligt og skabe apati. Men det er nødvendigt at se på hele den adfærd, som skaber problemerne. Her er boliger og bygninger helt centrale - opførelse, ombygning, vedligehold og drift af bygninger verden over står alene en tredjedel af de globale CO2-emissioner og ressourceforbrug. Det er et væsentligt sted at tage fat.

Sundhedsmæssige konsekvenser

Der er også sociale og sundhedsmæssige konsekvenser. Vi har oplevet, at måden vi bygger på, ikke alene belaster klimaet, men også forringer den indendørs luftkvalitet og påvirker vores sundhed. Et eksempel på, at vi på et samfundsmæssigt niveau også udfordres af dårlig fysisk og mental sundhed. Og ovenikøbet føler flere og flere sig mere ensomme, ængstelige og stressede, også selvom vi bor tættere på hinanden end nogensinde. En ud af fem personer i Danmark længes efter et stærkere fællesskab og en følelse af tilhørsforhold.

Alt mulig grund til at handle – sammen

Vi kan gøre en forskel. Sætte ind i forhold til de lavthængende frugter – mens vi udvikler langsigtede visioner og handlingsplaner. Vi kan i vores husholdning, i vores boligforening og i vores bydel, samarbejde og gøre små og store ting, som alle kan gøre en forskel for klimaet. En stor udfordring giver også store muligheder for at skabe forandring.

Fotos, Unsplash.com / Priscilla-du-Preez-

Potentialet

Boligforeningerne kan blive stærke aktører

Der er et betydeligt potentiale for indflydelse gennem boligforeninger på grund af deres udbredelse – svarende til 20% af alle hjem – i Danmark. Beboerstyrede boligforeninger, der er engageret i lokalsamfundets velfærd, er i en stærk position til at føre an mod et mere bæredygtigt samfund. Individuelle handlinger, som gentages på tværs af fællesskaber – en boligforening eller en bydel – har en betydelig indvirkning på reduktion af klimapåvirkning, energiforbrug, affaldsgenerering og ødelæggelse af natur.

Bæredygtig adfærd lægger pres og kan skabe samfundsmæssige ændringer

Forbrugervalg påvirker markedets efterspørgsel og får virksomheder til at prioritere miljøvenlige praksisser og bæredygtige alternativer. Beboerdrevne aktiviteter kan også påvirke Borgerrepræsentationen, Folketinget og regeringens politik. Over tid kan den bæredygtige adfærd udvikle sig til at skabe et kulturelt skift og blive de gængse samfundsmæssige normer.

Målrettede tiltag til bæredygtig lokalsamfundsudvikling

Løsningerne findes i målrettede tiltag som at tilpasse eksisterende byggede miljøer for at fremme fællesskab, deltagelse, identitet og sikkerhed for at forbedre trivsel og mindske problemer som angst, ensomhed og stress. Bevidst energiforbrug, støtte til bæredygtig omstilling, og forsvar af anstændige arbejdsforhold er alle integrerede skridt mod positiv forandring.

Fra byrde til fordel

Det faktum, at AB Enghaven har igangsat og investeret i udførelsens af denne manual, er et tegn på mulighed og engagement i at lede boligforeningen i en mere bæredygtig retning. Små skridt som at danne et planlægningsudvalg, oprette en vidensdelingsplatform, prioritere fællesområder som et cykelværksted og værksted, og etablere forbindelse til lokale planlægningsmyndigheder er gode eksempler på de muligheder og handlinger, der beskrives i denne manual. Forandring bør ikke ses som en byrde, men som en fordel.

Fotos, Unsplash.com / Priscilla-du-Preez-

Fra Silo-tænkning

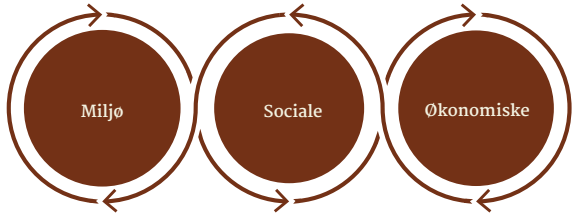

Til Holisitik-tænkning

Figur 1. Fra silo-tænkning til holisistik-tænkning

Tilgangen

En helhedsorienteret indsats for bæredygtighed

Vi skal lære at forstå og agere ud fra en helhedsorienteret tilgang til bæredygtighed. Det er afgørende for at tackle de mange udfordringer. Ved at samtænke miljømæssige, sociale, og økonomiske faktorer kan handlinger give dybere og mere varige virkninger.

Forstår vi sammenhængen mellem forskellige problemer, såsom affald og mad, kan vi bedre udvikle sammenhængende omfattende strategier, der tager fat ved roden.

F.eks i den belgiske by Mouscron har muligheden for at holde høns i husstandene reduceret kommunalt affald med en betydelig procentdel. Det har også været lærerigt for børnene og givet muligheden for selv at producere næringsrig mad. (Læse mere på s.32)

Fællesskaber for positiv forandring

Når vi styrker fællesskaberne og udstyre dem med de nødvendige redskaber og ressourcer til at skabe bæredygtige praksis, hjælper vi ikke kun med at mindske skaderne på miljøet og klimaet, vi er også med til at forbedre den overordnede livskvalitet.

Ved at omfavne et helhedsperspektiv, undgå ensidede betragtning af udfordringerne, og styrke fællesskaberne tages der afgørende skridt mod at skabe en mere bæredygtig og modstandsdygtig fremtid for kommende generationer.

Ved at omdanne den individuelle klimabelastning til fordele, der forbedrer livskvaliteten for fællesskaber, kan vi fremme sundere, mere modstandsdygtige samfund samtidig med at vi reducerer påvirkningen af miljø og klima.

Hvis AB Enghaven lægger sig i selen for at fremme helhedsorienteret bæredygtighed både gennem kortsigtede handlinger og langsigtede visioner, så står vi bedre rustet til fremtidige udfordringer, samtidig med at vi nyder fordelene ved et stærkere fællesskab.

Ledende principper

De følgende afsnit fungerer som ledende principper til at forme fremtidige levevaner, og samtidig hjælpe med at samle lokalsamfundet om fælles værdier og ambitioner. Indsættes opfordringerne i handlingskataloger giver disse principper et rammeværk og et udgangspunkt for beslutningstagning.

Ved at integrere opfordringerne i daglige valg og handlinger kan enkeltpersoner og fællesskaber kollektivt navigere mod mere bæredygtige resultater på forskellige påvirkningsniveauer: husstands-, forenings- og bydelsniyeau.

På lang sigt lægger opfordringerne grundlaget for bevidst beslutningstagning, der fremmer en balance mellem miljømæssig forvaltning, socialt ansvar og økonomisk bæredygtighed i fremtidige scenarier.

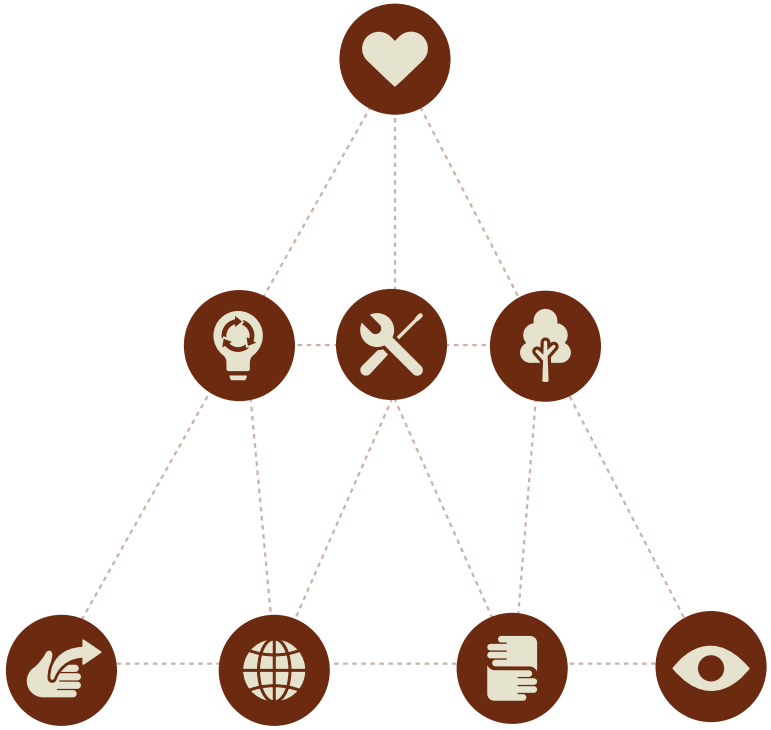

Figur 2. Oversigt over Ledende principper

Ledende principper

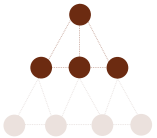

1.

Lad os forbruge mindre og nyde livet mere

Prioritér tid med familie og venner, forbindelse med naturen og personlig opfyldelse ved at reducere forbruget, leve mere enkelt og genoverveje samfundsnormer omkring arbejde og materielle ejendele.

Ved at udfordre opfattelsen af, at mere altid er bedre, er det muligt at bidrage til at opbygge et mere retfærdigt, modstandsdygtigt og miljømæssigt bæredygtigt samfund.

Vi kan f.eks. blive bedre til at bytte lejligheder eller overvejer at have en lejer, så arealet af vores boliger udnyttes bedst muligt ift. Vores behov alt efter hvor vi befinder os i livet.

2.

Lad os vedligeholde og passe på det vi har

Forstå værdien af at vedligeholde personlige ejendele. Uanset om det er hjemmet, bilen eller møblerne, hjælper regelmæssig vedligeholdelse med at holde dem i god stand og forlænger deres levetid.

Ved at tage sig tid til at udføre rutinemæssige tjek, foretage nødvendige reparationer og holde tingene rene og organiserede, er det muligt at undgå dyre udskiftninger og sikre, at ejendelene fortsætter med at tjene deres formål i årene fremover. Omfavn en tankegang om proaktiv vedligeholdelse og bevar det, vi har, så længe som muligt.

Tænk hvis vi i AB Enghaven havde månedlige vedligeholdelsesdage til at inspicere genstande eller sæsonmæssige vedligeholdelsestjek for at forberede sig på kommende klimatiske skift.

3.

Lad os reparere i stedet for at udskifte

Lad os reparere i stedet for at udskifte, hvor det er muligt, og udfolde vores kreativitet for at forvandle gamle genstande. At tage hele bygningens levetid i betragtning – dens indvirkning på miljøet, mennesker og økonomi – betyder kloge materialevalg, reduktion af affald, planlægning på forhånd og inddragelse af lokalsamfundet.

Ved at prioritere disse praksisser skaber vi hjem, der gavner både mennesker og mindsker den planetariske påvirkning, samtidig med at vi sparer penge på lang sigt.

AB Enghavens værksted kan en gang om måneden bemandes af frivillige for at have en 'fælles transformations- og reparationsdag'

4.

Lad os bevare naturen og gøre vores liv grønnere

Lad os beskytte vores lokale biodiversitet for en sundere fremtid. Ved at forpligte os til at plante hjemmehørende arter, skabe levesteder for dyrelivet og undgå skadelige kemikalier i vores hverdag.

Og ud over vores fællesskab, lad os støtte globale bestræbelser på at bevare biodiversitet ved at reducere vores CO2-fodaftryk, bakke op om naturbevarelsesprojekter og arbejde for politikker, der beskytter naturområder.

AB Enghavens gårdlaug arbejder for at bliver en vært for hjemmehørende arter og en vildtvenlig have for byens skabninger

Ledende principper

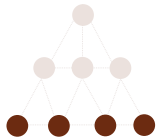

5.

Lad os dele og give videre

Lad os omfavne 'sharing is caring' som en livsstil. At dele ubrugt plads, fællesskabsressourcer, apparater, køretøjer og andet, styrker ikke kun vores fællesskab, men reducerer også vores miljømæssige påvirkning.

Ved at maksimere ressourcepotentialet og fremme forbindelsen mellem beboere fremmer deling bæredygtighed og retfærdighed samtidig med at det minimerer spild.

Hvad nu hvis der var et apparatbibliotek for AB Enghavens beboere for at reducere individuelle udgifter og opbevaringsbehov inden for individuelle lejligheder?

6.

Lad os handle lokalt, mens vi tænker globalt

Vi handler lokalt, mens vi er opmærksomme på de langtrækkende virkninger af globale forsyningskæder. Ved at lytte til, hvad dette fællesskab har brug for, samtidig med at vi også tænker på det større billede af, hvordan vores handlinger påvirker verden, kan vi skabe hjem, der fungerer for alle, og hjælpe med at gøre vores planet til et bedre sted for fremtiden.

Hvad nu hvis vi i fremtiden kun køber materialer fra leverandører med helt transparente værdikæder?

7.

Lad os hjælpe hinanden til at blive

Lad os opbygge et levende fællesskab, hvor alle trives. Ved at fremme inklusion, opmuntre til deltagelse og fejre mangfoldighed kan vi skabe et støttende netværk, hvor alle beboere føler sig værdsat og forbundet.

Lad os sikre, at beslutninger involverer mennesker fra forskellige baggrunde, og stræbe efter at styrke bånd, opbygge tillid og berige livene i AB Enghaven.

Alle er velkomne til at initierede fællesskabsprojekter for beboerne i AB Enghaven.

8.

Lad os starte i det små og gøre en stor forskel sammen

Selvom det kan virke overvældende, kan små handlinger som energibesparelse og genbrug gøre en forskel i sidste ende. Ved at fokusere på håndterbare handlinger inden for vores kontrol, såsom at spare energi og fremme genbrug, bidrager vi til et større mål.

Disse bestræbelser styrker os ikke kun i øjeblikket, men baner også vejen for vedvarende forandring. Sammen, med en fælles forpligtelse til bæredygtighed, kan vi gøre en forskel, et skridt ad gangen.

Hvad nu hvis alle forpligtede sig til at erstatte en individuel praksis med en mere bæredygtig tilgang?

Katalog over klimahandlinger

Del. 2

Flere-niveau tilgang

Kataloget over klimahandlinger er udviklet på tværs af flere niveauer, hvilket muliggør en tilgang, der tager hensyn til forskellige sammenkoblede faktorer, der påvirker bæredygtighedsresultater. Denne tilgang giver mulighed for skræddersyede løsninger til at tackle forskellige bæredygtighedsproblemer, der kan opstå på hvert niveau, og sikrer målrettede initiativer, der imødekommer unikke behov og omstændigheder.

Desuden fremmer inddragelse af interessenter på flere niveauer samarbejde, konsensusopbygning og ejerskab, hvilket sikrer strategiens succes og bæredygtighed over tid.

Flere-niveau tilgangen er effektiv og modstandsdygtig og kan fører til positive resultater for husholdning-, foreningen- og bydelsniveau.

Handlingsniveauer

Husholdningsniveau

Udtrykket 'husholdningsniveau' refererer til den specifikke skala eller omfanget af aktiviteter, adfærd og beslutningsprocesser, der vedrører de enkelte husholdninger eller boliger i AB Enghaven. På dette niveau fokuseres der på handlinger, adfærd og valg fra den enkelte beboer, som samlet bidrager til fællesskabets eller foreningens overordnede dynamik og funktion.

Dette perspektiv indebærer overvejelser såsom husholdningers forbrugsmønstre, livsstilsvalg, personlige værdier og sociale interaktioner, som kan påvirke forskellige aspekter af fællesskabslivet, herunder bæredygtighed, social samhørighed og trivsel.

Foreningsniveau

Udtrykket 'foreningsniveau' refererer til skalaen eller omfanget af aktiviteter, ledelse og beslutningsprocesser, der vedrører bygningen, fællesområderne (loft, kælder, gård) eller boligenheder, der administreres af foreningen.

På dette niveau omfatter overvejelser vedligeholdelse, drift og regulering af den fysiske struktur og rum inden for bygningerne samt de tjenester og faciliteter, der tilbydes beboerne. Dette perspektiv fokuserer på administration og vedligeholdelse af bygningerne og udearealerne og adresserer emner som vedligeholdelse, reparationer, renoveringer og overholdelse af bygningsregler og -regulativer.

Bydelsniveau

Udtrykket 'bydelsniveau' refererer til skalaen eller omfanget af aktiviteter, udviklinger eller initiativer, der finder sted inden for nabolaget omkring AB Enghaven og Vesterbro som bydel. Det angiver den rumlige og sociale kontekst af dette nabolag, herunder dets fysiske grænser, demografiske sammensætning, sociale netværk og fælles ressourcer. På bydelsniveau vil beslutningstagning, planlægning og handling fokusere på at tackle lokale problemer, forbedre livskvaliteten og fremme fællesskabernes samhørighed.

Denne analyse giver mulighed for skræddersyede tilgange og indgreb, der tager afsæt i de unikke karakteristika og behov i Vesterbro-lokalsamfundet. På bydelsniveau er det muligt at samarbejde med Vesterbro Lokaludvalg, lokale organisationer, kommunen og andre boligforeninger for at tackle fælles problemer og finde fælles løsninger.

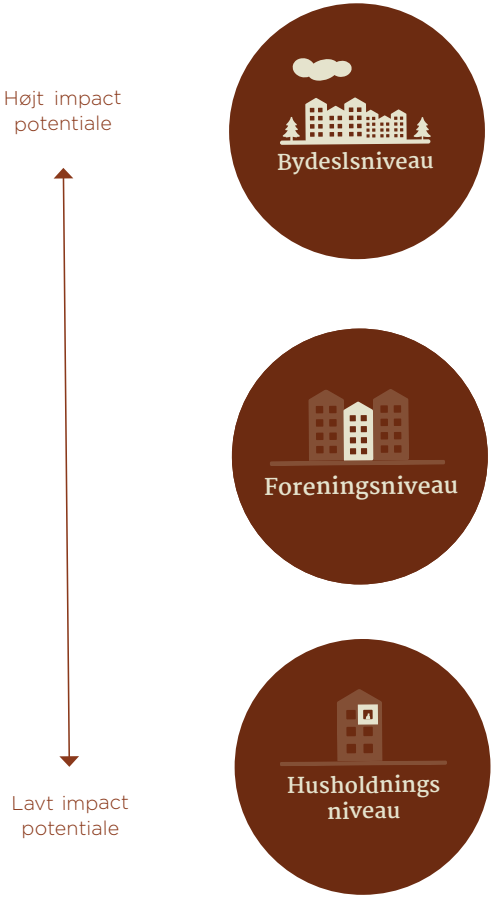

Figur 3. Påvirkningspotentialer

Påvirkningspotentialer

Handlinger på husholdningsniveau har tendens til at være mere øjeblikkelige, kortsigtede handlinger, som enkeltpersoner kan udføre uafhængigt, og fokuserer på at imødekomme aktuelle behov snarere end langsigtede visionære bestræbelser.
Handlinger på husholdningsniveau kan have stor indvirkning på individuelle forbrugsmønstre og fysisk sundhed, men har mindre indvirkning i det samlede billede.

På foreningsniveauet er implementering mere gennemførlig på kort sigt og centreret om at fremme fællesskabsengagement, forbedre sociale rum og sikre den vedvarende økonomiske velstand i boligforeningen og vedligeholde bygningens iboende materielle værdi.

På foreningsniveauet er det vigtigt at skabe enighed mellem beboerne, før man påbegynder projekter, og det er afhængigt af fællesskabsengagement.

Omvendt kræver handlinger på bydelsniveau ofte en længerevarende, mere systemisk tilgang og er udfordrende at gennemføre uden myndighed fra boligforeningen, men de har potentiale for større langsigtede virkninger og bæredygtighed.

På tværs af de tre niveauer er handlinger placeret på et spektrum fra “start i dag” til “langsigtede visioner” for at give en indikation af den ressourceinvestering, der er nødvendig for gennemførelsen, og det forventede påvirkningspotentiale (Figur 3).

Handlingskategorier

Hvert niveau (husholdning, forening og bydel) indeholder handlinger, der er opdelt efter forsyningssystemerne af energi, vand, affald, transporttransport og mad.

Hver kategori repræsenterer et afgørende aspekt af bæredygtighed, der bidrager til den overordnede miljømæssige, sociale og økonomiske trivsel i AB Enghaven.

Handlingskataloget er designet til at strømline beslutningsprocessen og give et udgangspunkt for at organisere handlingerne fra de simplest og hurtigst udleves til dem, der kræver planlægning, med det mål at inspirere til positiv forandring i vores hjem, forening og lokale bydel allerede i dag.

Figur 4. Handlingskategorier

Handlingskategorier

Energi

Energiforbrug og produktion har betydelige miljømæssige konsekvenser, herunder drivhusgasudledning, luftforurening og ressourceudtømning. Bæredygtige energihandlinger fokuserer på at reducere energiforbruget, øge energieffektiviteten og skifte til vedvarende energikilder for at begrænse klimaændringer og fremme miljømæssig bæredygtighed.

Vand

Vand er en begrænset ressource, der er afgørende for livet, og bæredygtig vandforvaltning er afgørende for at sikre adgang til rent og sikkert vand for nuværende og kommende generationer. Bæredygtige vandpraksisser omfatter bevaring, effektiv anvendelse og beskyttelse af vandressourcer for at minimere vandspild og forurening.

Mobilitet

Mobilitet udgør en betydelig del af drivhusgasemissionerne og luftforureningen, som bidrager til klimaændringer og problemer med folkesundheden. Bæredygtige transporthandlinger sigter mod at reducere afhængigheden af fossile brændstoffer, fremme alternative transportformer såsom gang, cykling og offentlig transport samt opfordre til samkørsel, delebiler og anvendelse af elektriske køretøjer for at forbedre luftkvaliteten og reducere emissionerne.

Fødevarer

Produktion, distribution og forbrug af mad har dybtgående miljømæssige, sociale og økonomiske implikationer, herunder tab af biodiversitet, skovrydning og fødevaresikkerhed. Bæredygtige mad-handlinger fokuserer på at fremme bæredygtige landbrugspraksisser, reducere madspild, støtte lokale fødevaresystemer og sikre lige adgang til sund og nærende mad for alle.

Affald

Affaldsproduktion og -bortskaffelse bidrager til forurening, ødelæggelse af levesteder og ressourceudtømning. Bæredygtig affaldshåndtering indebærer at reducere affaldsproduktionen, fremme genanvendelse og kompostering samt minimere brugen af lossepladser og forbrænding for at bevare og vedligeholde ressourcerne samtidig med at beskytte miljøet.

Husholdningsniveau

På husholdningsniveau opfordres beboerne til at handle inden for deres eget hjem. På husholdningsniveau er handlinger lettere at starte i dag og afhænger primært af individuel motivation.

Handlinger spænder fra det helt simple: at huske at slukke lys og apparater. Handlinger er også de store beslutninger så som at vente med de store renoveringsprojekter i køkken og bad og i stedet reparere skabslåger og udskifte defekte beslag og skuffer.

Let at igangsætte ⟷ Krævende at igangsætte

Sluk:

Sluk lys, apparater og elektronik, når de ikke er i brug.

Tag en strikketrøje på og spar på varmen:

Indstil dine termostater til mere 'klimavenlige temperaturer - mellem ca. 18 og 21 grader Celsius, når du er hjemme, og ned til ca. 15 til 17 grader Celsius, når du er væk, for at spare energi. Husk at klæde dig fornuftigt på, før du skruer ned for termostaten. Overveje at købe et termometer for at overvåge den indendørs temperatur og justere radiatoren derefter.

Brug el når det blæser og solen skinner og i mindre grad i spidsbelastningsperioder.

Brug elektriske apparater når strømmen ikke produceres med fossile brændselskilder. Det er f.eks. når det blæser eller solen skinner, så kommer meget af strømmen nemlig fra solceller eller vindmøller. Undgå unødvendigt højt strømforbrug i spidsbelastningsperioder som f.eks. kl. 17:00 - 21:00, hvor mange bruger elektriske apparater som madlavning, fjernsyn og belysning. I disse perioder overstiger strømforbruget ofte produktionen, hvilket kræver brug af fossile kilder eller import. En energistyringsapp som Min Strøm kan hjælpe med at overvåge og optimere dit forbrug samt reducere energiomkostninger.

Smart-termostater:

Installer smart termostater med en energistyringsapp til at overvåge og optimere dit energiforbrug. Sørg for kompatibilitet med dit system og undersøg, om der er skal søges tilladelser til installationen. Se efter funktioner, der er skræddersyet til lejligheder og centralvarmesystemer, og overvej at hyre en kvalificeret VVS-tekniker til installationen.

Energibesparende opgraderinger:

Hvis du skal købe nye apparater, skal du vælge køleskabe, opvaskemaskiner og vaskemaskiner med så højt et energimærke som muligt - gerne energimærke A. Installer LED-lyspærer.

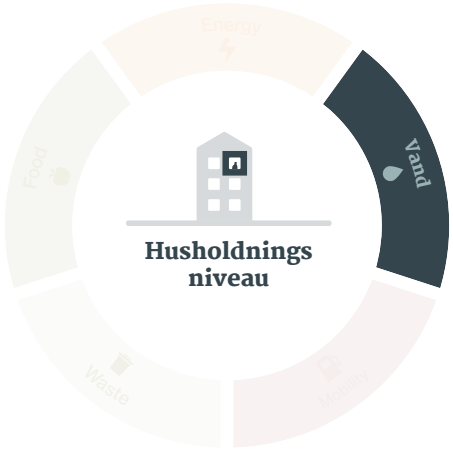

Let at igangsætte

Krævende at igangsætte

Sluk for vandhanen:

Husk at slukke for vandhanen, mens du børster tænder for at spare vand. At lade vandhanen løbe under tandbørstning kan spilde omkring 6-12 liter vand pr. minut. Når du vasker op i hånden, skal du være opmærksom på, at en åben vandhane kan bruge omkring 20 liter vand pr. minut. For at reducere vandforbruget kan du overveje at bruge en balje eller delvist fylde vasken. Disse simple trin kan hjælpe med at spare vand og sænke dine forsyningsregninger.

Kør kun makiner når de er helt fyldt.:

For at spare vand og energi er det bedst kun at køre opvaskemaskiner og vaskemaskiner, når de er helt fyldt. Vent med at lægge tøjet til vask, før det rent faktisk er beskidt. En moderne, energieffektiv opvaskemaskine bruger typisk omkring 10-18 liter vand pr. vaskecyklus.

Følg dit vandforbrug og planlæg det:

Planlæg opgaver som vasketøj eller opvask uden for spidsbelastningsperioder Følg dit vandforbrug ved hjælp af en app f.eks. Watts, Målerportal eller andre.

Kortere brusebade:

Tage kortere brusebade for at spare vand og reducere dine forsyningsregninger. Et hurtigt brusebad på 5 minutter med et brusehoved med lavt flow bruger normalt omkring 40-60 liter vand. Hvis du foretrækker længere brusebade, skal du huske på, at et brusebad på 10 minutter kan bruge omkring 80-120 liter, afhængigt af strømningshastigheden på dit brusehoved. Ved at reducere brusetiden kan du hjælpe med at spare vand og reducere energiforbruget forbundet med transport og opvarmning af vand.

Effektivt udstyr:

Næste gang du køber et armatur, skal du installere vandbesparende enheder som brusehoveder eller vandhaner med lavt flow. Når du udskifter dit toilet, skal du installere toiletter med lavt flow, der bruger omkring 4-6 liter (1-per skyl, sammenlignet med standardtoiletter, der bruger 6-12 liter. Du kan også justere skyllevolumen eller installere en dual-skylmekanisme for yderligere vandbesparelse.

Let at igangsætte

Krævende at igangsætte

Aktiv transport:

Gå, cykle eller brug andre former for aktiv transport til korte ture og ærinder, når det er muligt, hvilket fremmer fysisk aktivitet og reducerer udledningen af drivhusgasser fra bilrejser.

Brug offentlig transport:

Benyt offentlige transportmuligheder som busser, metro og tog til pendling og rejser, hvilket reducerer afhængigheden af personlige køretøjer og sænker udledningen af drivhusgasser.integrere sociale, miljømæssige og økonomiske faktorer kan foreslåede handlinger give dybere og mere varige virkninger.

Samkørsel og delebiler:

Organiser samkørsel eller delebilordninger med naboer, kollegaer eller venner til fælles ture, hvilket reducerer antallet af køretøjer på vejen og minimerer trafikbelastningen, og sparer brændstof og

Elektriske køretøjer:

Overvej elektriske køretøjer til personlig transport, hvilket reducerer afhængigheden af fossile brændstoffer og bidrager til renere luftkvalitet i lokalsamfundet.

Undgå flyrejser:

Overvej om du kan undgå at rejse med fly og i stedet rejse med f.eks. tog eller bus.

Let at igangsætte

Krævende at igangsætte

Sortér dit affald:

Deltag i genbrugsprogrammer tilbudt af boligforeningen eller den lokale kommune, sorter og genanvend materialer såsom papir, plastik, glas og metal.

Bortskaf farligt affald:

Bortskaf farlige affaldsstoffer, såsom batterier, elektronik og husholdningskemikalier, korrekt og ansvarligt gennem udpegede indsamlingsprogrammer eller afleveringssteder.integrere sociale, miljømæssige og økonomiske faktorer kan foreslåede handlinger give dybere og mere varige virkninger.

Kompostering:

Komposter organisk affald såsom madrester, haveaffald og ikke-genanvendeligt papir for at skabe næringsrig jord til havebrug og landskabspleje.

Reducer affaldsgenerering:

Minimer affaldsgenerering ved at praktisere bevidst forbrug, undgå engangsprodukter og vælge produkter med minimal eller ingen emballage. Støt butikker som sælger varer i løs vægt. Vælg let nedbrydelige materialer såsom naturlige fibre i stedet for petrokemiske fibre i tøj og vælge produkter lavet af træ eller keramik frem for plastik, når det er muligt.

Genbrug og reparation:

Donér eller genanvend brugte genstande såsom tøj, møbler og elektronik i stedet for at smide dem ud. Lær grundlæggende reparationsfærdigheder for at forlænge levetiden af husholdningsgenstande og reducere behovet for udskiftninger. Et eksempel er at reparere og vedligeholde køkkener og badeværelser i stedet for at lave komplette renoveringer ved indflytning.

Let at igangsætte ⟷ Krævende at igangsætte

Reducer madspild:

Praktiser opmærksom måltidsplanlægning, korrekt opbevaring og kreativ anvendelse af rester for at minimere madspild derhjemme. Kompostér madrester for at omdirigere organisk affald fra lossepladser og skabe næringsrig jord til havebrug.

Vælg bæredygtige fødevaremuligheder:

Prioritér plantebaserede måltider og reducer kødforbruget for at mindske den miljømæssige påvirkning af madvalg. Vælg bæredygtige kilder til mad såsom økologiske, fair trade og etisk producerede produkter, når det er muligt, såsom Spidsroden, Bygaard Urban Farm eller Københavns Fødevarefællesskab. Integrere sociale, miljømæssige og økonomiske faktorer kan foreslåede handlinger give dybere og mere varige virkninger.

Støt lokale landmænd:

Køb lokalt dyrkede og sæsonbestemte produkter fra landmændsmarkeder, gårdbutikker eller Fælles Bedriftsordninger som Aarstiderne eller KBHFF - Københavns Fødevarefællesskab, for at støtte lokalt landbrug og reducere den CO2-udledning, der er forbundet med transport af fødevarer.

Vær aktiv - donér og bliv frivillig:

Frivillig i en organisation som Foodsharing Copenhagen, der kæmper mod madspild, øger bevidstheden, opbygger og deltager i et fællesskab. Donér overskuds mad for at hjælpe med at tackle fødevaresikkerhed og reducere madspild i lokalsamfundet.

Dyrk din eget mad:

Dyrk krydderurter, grøntsager eller frugter derhjemme, eller skab et fælleshaveprojekt i AB Enghavens gård for at fremme lokal madproduktion og fremme en følelse af fællesskab. Ved at vælge selvproducerede ingredienser og bruge dem direkte vil forbedre din kulinariske oplevelse, spare penge og forbedre din livskvalitet.

Case titel: Climaider

Projekt Info

Kunde: “Dansk borgergruppe”

Land: Danmark

Skala: Husholdningsniveau / Foreningsniveau

Link: https://en.climaider.com/

Om projektet

Som svar på den presserende nødvendighed af klimahandling vendte borgere i Danmark sig til Climaider, en innovativ app, der forenkler processen med at reducere CO2-fodaftryk og deltage i meningsfulde miljøinitiativer.

Ved at tilbyde en brugervenlig platform til beregning af CO2-fodaftryk, deltage i udfordringer og kompensere for emissioner, gjorde Climaider det muligt for enkeltpersoner at tage håndgribelige skridt mod bæredygtighed.

Med funktioner som sporing af lav-CO2-elektricitetsforbrug og tilskyndelse til fællesskabsvækst gennem træplantning, fremmede Climaider en følelse af kollektiv indvirkning og inspirerede beboere til at være en del af en større bevægelse mod at bekæmpe klimaforandringer.

Forskellige funktioner i Climaider app og på hjemmesiden.

Case titel: Mig og min Bolig

Projekt Info

Kunde: KAB-Fællesskabet

Lokation: Danmark

Skala: Husholdningsniveau / Foreningsniveau

Link: https://kabnyt.dk/opdatering-til-beboerapp-goer-det-lettere-for-nye-beboere-at-komme-i-gang

Om projektet

Beboerappen “Mig og Min Bolig” er et eksempel fra KAB. Appen er designet til at optimere interaktionerne mellem beboere og ejendomskontorer og tilbyder forskellige nyttige funktioner.

Beboere kan nemt få adgang til en oversigt over deres huslejedetaljer og vedligeholdelseskontoens saldo samt overvåge vaskemaskinens brug, hvis det er relevant. Appen giver også links til instruktionsvideoer til mindre hjemme-reparationer og tilbyder en mere klar dokumentorganisation, kategoriseret i afsnit såsom husregler og vedligeholdelsesbestemmelser.

Bemærkelsesværdige forbedringer i den kommende opdatering fra februar 2024 inkluderer MitID-login til forenklet adgang og et testbruger-login til personalet, hvilket letter effektiv hjælp til beboerne.

Appen blev testet med beboere i Ved Rosenhaven, en ejendom i Københavns sydvestlige distrikt, hvor den har vist sig gavnlig til håndtering af cirka 15-20 ugentlige opgaver, der spænder fra VVS-problemer til varmeproblemer.

Foreningsniveau

På foreningsniveau opfordres AB Enghaven til at handle som et fællesskab. På foreningsniveau er der behov for planlægning og samarbejde blandt beboerne.

Handlingerne skal være langsigtede og herunder forholde sig til de eksisterende bygninger og materialer og i hvilket omfang, bygningens materialer kan bevares og istandsættes i forbindelse med ombygninger og renoveringer.

På foreningsniveau opfordres AB Enghaven til at anvende livscyklusvurdering til at kvalificere beslutningsprocessen i forbindelse med vedligeholdelses- og ombygningsprojekter og til at overveje at maksimere de eksisterende kvadratmeter ved at skabe flere fællesområder og faciliteter.

Let at igangsætte ⟷ Krævende at igangsætte

Vælg en grøn energileverandør:

Forstå klimapåvirkningen fra fjernvarme- el- og måske gasleverandører. Vælg grønne energileverandører til at forsyne AB Enghaven med vedvarende energikilder som vind- eller solenergi. Sørg for at vælge leverandører med gennemsigtige bæredygtighedspolitikker for at sikre din forpligtelse til positiv miljøændring.

Overvåg og minimer energiforbrug:

Lær ejendommens energiforbrug at kende. Overvåg det løbende. Med udgangspunkt i ejendommes vedligeholdelsesrapport undersøg om ejendommen kan energiforbedres. Husk at livscyklusvurdere projekter for energioptimering for at afgøre om det faktisk gør en forskel for klimaet.

Opgradering af belysningssystemer:

Installer tidsstyring og måske også dagslysstyring på belysning i fællesområder såsom trappeopgange, kældre, loftsrum og udendørs områder for at reducere elforbruget, og sørg for at opgradere belysningsarmaturerne i fællesområder til energieffektive LED-pærer.

Sæt fælles energisparemål:

Overvåg det fælles energiforbrug og evt. også det private energiforbrug, hvis folk har lyst. Sammenlign energiforbruget løbende for at spore mønstre og sætte energisparemål.

Bæredygtigt varmesystem:

Forstå klimapåvirkningen fra fjernvarmproduktionen. Efterspørge klimavenlig energiproduktion. Overvåg energiproduktionen og brug varmen, når den er mest klimavenligt. Gå i dialog med fjernvarmeselskabet om styring af forbrug ift. hvornår opvarmningskilden er mest klimavenlig. Kommunen er ansvarlig for planlægning af varmeforsyning og kan oplyse, hvilke forsyninger der findes i området. Hvis der ikke er kollektiv forsyning på en adresse, kan opvarmningen ske med luft til vand eller luft til luft varmepumper. Det er vigtigt at fraråde brugen af brændekedler, da forbrænding af biomasse stadig genererer drivhusgasemissioner.

Integration af Vedvarende Energi:

Installer et hybridt vedvarende energisystem, der integrerer solpaneler på taget med batterilagringsanlæg for at forsyne beboerne med grøn strøm. At generere ren, vedvarende energi på stedet kan hjælpe med at opveje elforbruget, undgå distributions tab og reducere afhængigheden af fossile brændstoffer. Se eksempel på s. 31.

Let at igangsætte

Krævende at igangsætte

Overvågning og reparation af lækager:

Overvåg VVS-installationen regelmæssigt for vandlækager i, armaturer og vandingssystemer, og reparer straks eventuelle lækager for at forhindre spild af vand.
En langsomt dryppende vandhane, f.eks. 7 dryp på 10 sekunder, kan lukke 4.400 liter vand ud på et år. Det svarer til godt 250 kroner på et år (2024-priser). Drypper vandhanen hurtigt, kan det blive op mod 2000 kr. på et år.

Individuelle vandmålere:

AB Enghave installerer i øjeblikket individuelle vandmålere til hver lejlighed i forbindelse med udskiftning af brugsvandssystemet. Dette fremmer ansvarlighed og retfærdighed i faktureringen. Disse målere hjælper også med at opdage lækager, tilskynder til vandbesparelse blandt beboerne og giver værdifulde data til effektiv ressourcestyring. Overvåg vandforbruget regelmæssigt og implementer strategier til at optimere vandforbruget og reducere spild.

Opsamling af regnvand:

Installer et regnvandsopsamlings system til at opsamle og lagre regnvand til ikke-drikkevandsformål såsom kunstvanding, landskabspleje og toiletspuling i gården og de omkringliggende områder. Systemet kan bestå af regnvandstønder, der opsamler regnvand fra nedløbsrør og tagrender, eller opføre en cisterne til at lagre regnvand opsamlet fra tagfladerne.

Landskabspraksis:

Overvej hvordan regnvand kan anvendes i gården, såsom design af "regnbede" til at opsamle og absorbere regnvand, der løber af fra tagene og andre uigennemtrængelige overflader. Disse omfatter typisk indfødte planter, muld og jordforbedringer, der hjælper med at filtrere forurenende stoffer og genopfylde grundvandsmagasiner, samtidig med at de forbedrer biodiversitet og æstetik. Implementer dryp-irrigationssystemer for at minimere brugen af udendørs vand.

Gråvandsgenkendelse:

Installer et gråvandsgenkendelses system til at opsamle, behandle og genbruge spildevand fra håndvaske, brusere og vaskeri til ikke-drikkevandsformål, hvilket reducerer behovet for ferskvand. Det kan være nyttigt at estimere opsamlingspotentialet kontra behovet (baseret på antallet af badeværelser i bygningen, for eksempel).

Let at igangsætte ⟷ Krævende at igangsætte

Cykelopbevaring og infrastruktur:

Tilbyd let adgang til sikre og overdækkede cykelopbevaringsfaciliteter sammen med luftpumper og reparationssæt for at fremme cykelbrug blandt beboerne.

Gåvenlig design:

Prioriter gåvenlige udearealer, godt oplyste gåarealer og arbejd for fodgængerovergange for at opfordre beboerne til at gå mere.

Bil-deling programmer:

Samarbejd med bil-deling udbydere såsom Green Mobility eller etabler en tilpasset bil-deling program inden for boligforeningen for at give beboerne adgang til fælles køretøjer til lejlighedsvis brug. Promover kampagner for at opfordre beboerne til at dele køreture og reducere antallet af køretøjer på vejen. Brug eksisterende kommunikationskanaler såsom Facebook-grupper, gruppechat, opslagstavler - for at hjælpe beboerne med at oprette forbindelse til potentielle samkørselspartnere. Se case-studieeksempel på næste sider.

Prioriter korte transportafstande:

Prioriter korte transportafstande når der gøres indkøb til foreningen som skal transporteres. Prioriter at anvende lokale håndværkere og stil krav om anvendelse af byggematerialer eller produkter som er produceret så tæt på som muligt, så klimabelastningen ved transport minimeres mest muligt.

Installér ladestationer til elektriske køretøjer:

Installér ladestationer til elektriske køretøjer i bygningens parkeringsområde for at støtte beboere, der ejer elektriske køretøjer, og fremme anvendelsen af renere transportmuligheder.

Let at igangsætte

Krævende at igangsætte

Overvåg ejendommens affaldsproduktion:

Understøt mulighederne for at sortere affald korrekt f.eks. ved at hjælpe med god information, skiltning og instruktion. Understøt mulighederne for at reducere produktion af affald. Overvåg ejendommens affaldsproduktion og sammensætning løbende – f.eks. kvartalvist -, identificere områder til forbedring og spore fremskridt mod mål for affaldsreduktion. Indsammel data for ejendommes affaldsproduktion, gør dataen synlig for beboerne. Tal om jeres affald og om hvordan I reducerer det. Sæt mål for at reducere affald.

Bytterum / Genbrugsrum og Maker Space:

Oprett et fællesområde indenfor AB Enghaven, hvor værktøjer, køkkenredskaber eller andre let brugte genstande kan byttes, hvilket reducerer forbruget af materialer og produktion af affald.Op ret et værksted hvor I kan reparere ting som er gået i stykker i stedet for at skulle smide dem væk og købe nye. Hvis beboere er fingernemme og har overskud kan de gå sammen og hjælpe med og lære fra sig om hvordan man reparere sine ting. Bliv inspireret af ORANGE MAKERS på https://orangemakerspace.com/

Indsamling af storskrald:

Arrangér regelmæssige begivenheder for afhentning af storskrald og kommunikér dem internt i fællesskabet. Udpeg områder indenfor bygningen, hvor beboere kan aflevere store genstande såsom møbler, hårde hvidevarer og elektronik, hvilket faciliterer korrekt genanvendelse eller bortskaffelse af store affaldsprodukter.

Få venner med fjer:

Indret jer med høns i gården som en del af en kampagne for at reducere husholdningsaffald og få friske æg til beboerne. Se eksempel på case-studie på de næste sider.

Farligt affaldshåndtering:

Giv beboerne ressourcer og information om, hvordan man korrekt bortskaffer farligt affald såsom batterier, elektronik og husholdningskemikalier, og arranger periodiske indsamlingsevents eller afleveringssteder til sikker bortskaffelse af farligt affald.

On-site kompostering:

Opfordr til kompostering direkte på stedet. Lav kampagner for at give beboerne information og ressourcer om, hvordan man komposterer organisk affald såsom madrester, haveaffald og ikke-genanvendeligt papir. Etabler et komposteringsområde, hvor beboerne kan bringe organisk affald, som vil nære jorden til en mulig fælleshave. Se: https://circularcph.cphsolutionslab.dk/cc/biowaste

Let at igangsætte

Krævende at igangsætte

Fælleskøkken:

Etabler et fælleskøkken eller madlavningsområde inden for foreningen, hvor beboere kan samles for at tilberede og dele måltider, fremme madlavningsfærdigheder og kulinarisk uddannelse samt opbygge forbindelser omkring mad.

Kampagne for Maduddannelse:

Iværksæt en intern kampagne for at opfordre beboerne til at lave mere klimavenlig mad - forbruge økologiske, fairtrade- og lokalt producerede fødevarer. Tilbyd ressourcer og information om ernæring, madlavningsfærdigheder og teknikker til fødevarebevaring for at styrke beboerne til at træffe sundere og mere bæredygtige madvalg.

Reduktion af Madspild:

Iværksæt initiativer til at reducere madspild i boligkomplekset, såsom at tilbyde komposteringsfaciliteter, hvor beboerne kan kompostere madrester, uddanne beboerne om korrekt madopbevaring og måltidsplanlægning for at minimere madspild og organisere fællesmåltider eller sammenskudsgilder for at dele overskydende mad og reducere spild.

AB Enghaven fødevarefællesskab:

Samarbejd med lokale gårde som Aarstiderne eller KBHFF - Københavns Fødevarefællesskab, for at tilbyde ugentlige leverancer af friske råvarer direkte fra lokale gårde. Faciliter afhentningssteder eller leveringsservices for medlemmerne.

Gårdsplads Haver:

Etablér fælleshaver eller højbede i gården, hvor beboerne kan dyrke deres egne frugter, grøntsager og urter, hvilket fremmer lokal fødevareproduktion og fremmer en følelse af fællesskab.

Case titel: Fotovoltaisk batterianlæg

Projekt Info

Kunde: Boligselskabet AKB

Land: Albertslund, Danmark

Skala: Foreningsniveau

Link: https://kabnyt.dk/hedemarken-bygger-storska
la-solcelle-batterianlaeg/

Om projektet

Der er i gang med en omfattende plan om at udstyre alle 18 boligblokke i Hedemarken, en del af Boligselskabet AKB, Albertslund, med store solpanel-batterisystemer. Dette ambitiøse initiativ, der er planlagt til at begynde i maj 2023, sigter mod at modernisere boligområdet, der oprindeligt blev opført i slutningen af 1960'erne. Planen indebærer installation af solpaneler forbundet til batterilagringsenheder på alle tagene, hvilket udgør det største bolighybridsystem i Danmark og muligvis i Norden. Systemet forventes at dække 40-50% af beboernes elektricitetsbehov, som er bekræftet af et vellykket pilotprojekt, der er blevet gennemført i det sidste halvandet år.

Med støtte fra Landsbyggefonden vil beboerne drage fordel af en "Grøn Garanti", der sikrer de beregnede energibesparelser. Derudover vil hver blok blive udstyret med et batteri og tilsluttet 90 planlagte ladestationer til elektriske køretøjer, hvilket yderligere fremmer bæredygtigt liv. På trods af lovgivningsmæssige begrænsninger demonstrerer projektets omfang og innovative design Hedemarkens pionerrolle inden for grønne energiinitiativer. Den omfattende renovering, der forventes at strække sig over cirka tre et halvt år, repræsenterer en betydelig investering på i alt 794 millioner kroner, hvor beboernes huslejereguleringer bliver afbødet af støtte fra Landsbyggefonden.

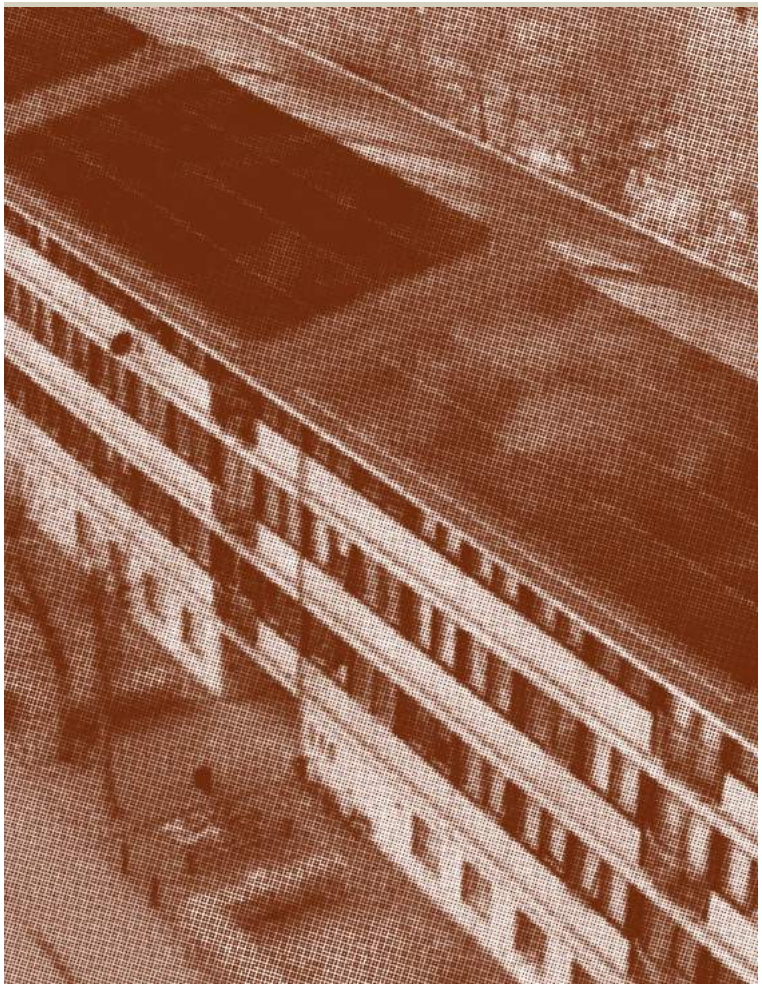

Foto fra KAB's Hjemmeside.

Case titel: Høns til affaldshåndtering

Projekt Info

Kunde: Borgere af Mouscron

Land: Mouscron, Belgium

Skala: Foreningsniveau

Link: http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/8539877.stm

Om projektet

I et forsøg på at reducere husholdningsaffald og fremme samfundsengagementet tilbyder byen Mouscron i Belgien husstande muligheden for at opdrætte høns. Med 50 par høns til rådighed kan familier med tilstrækkelig haveplads deltage i ordningen, under forudsætning af at de afstår fra at spise eller omplacere hønsene i mindst to år. I stedet kan beboerne se frem til en stabil forsyning af friske æg.

Dette initiativ fremmer ikke kun bæredygtig affaldshåndtering, men giver også familier en sjov og uddannelsesmæssig mulighed for, at børnene kan lære om fødekilder og dyrepleje. Deltagerne vil modtage vejledning om hønsehold fra byrådets miljøafdeling, hvilket sikrer en problemfri og behagelig oplevelse for alle involverede.

Foto: Unsplash.com / ben-moreland-auijD19Byq8

Case titel: Individuelle vandmålere

Projekt Info

Kunde: Samvirkende Boligselskabe

Land: Husum Vænge, Danmark

Skala: Foreningsniveau

Link: https://kabnyt.dk/store-besparels
er-paa-vand-og-penge-i-husum-vaenge/

Om projektet

Installationen af individuelle vandmålere i Husum Vænge, en ældreboligafdeling inden for Samvirkende Boligselskaber, har ført til betydelige besparelser på 2.400 m3 vand og 93.500 DKK årligt på mere end 260 lejemål. Dette repræsenterer en næsten 17% reduktion i vandforbrug sammenlignet med tidligere niveauer.

Selvom projektet, der blev igangsat i 2018, stod over for forsinkelser på grund af pandemien, har dets fuldførelse i 2021 vist sig at være en værdifuld investering. Det har ikke kun resulteret i betydelige økonomiske besparelser, men har også bidraget til miljømæssig bæredygtighed ved at bevare knappe vandressourcer.

Desuden har det individuelle målesystem fremmet en mere retfærdig fordeling af omkostningerne blandt beboere og fremmet en mere bevidst vandforbrug, hvilket har indbragt ros fra både beboere og ledelse.

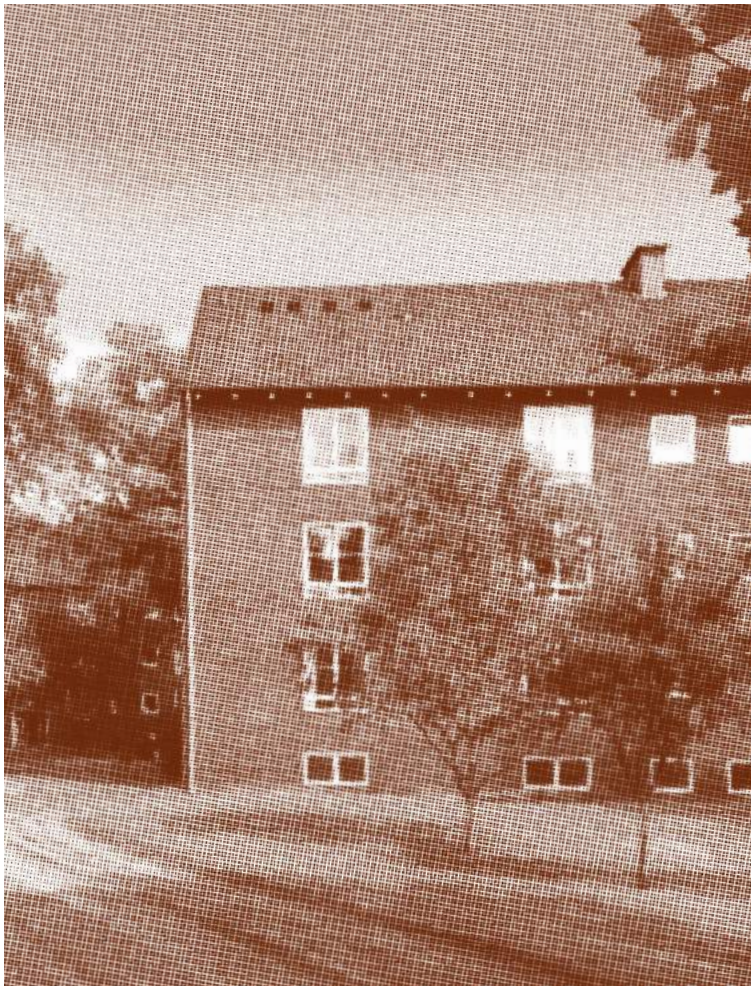

Husum-Vaenge, Photo: Thomas Brolyng Steen fra KABNyt website

Bydelsniveau

På bydelsniveau opfordres AB Enghaven til at fremme samarbejde med lokale organisationer, kommunen og andre boligforeninger for at tackle fælles udfordringer og dyrke løsninger. Tilgangen omfatter en række initiativer for at fremme udvekslingen af viden, ideer, ressourcer og bedste praksis relateret til bæredygtighed. Derudover foreslås det at oprette kommunikationskanaler og platforme, der fremmer en kultur af deling, samarbejde og læring.

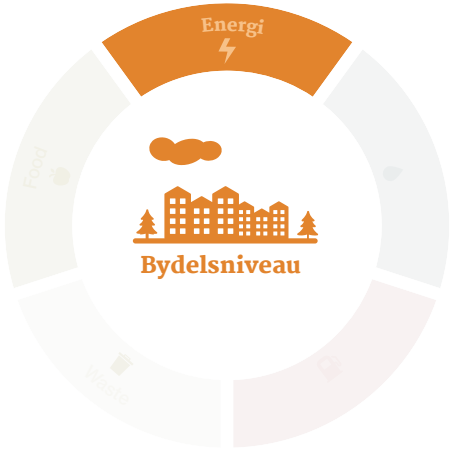

Let at igangsætte

Krævende at igangsætte

Ræk ud for at blive klogere:

Organiser en workshop for naboerne omkring AB Enghaven med det formål at øge bevidstheden om, hvor meget energi nabolaget forbruger, muligheder for energibesparelser og vedvarende energi samt tilgængelige incitamenter og støtteordninger. Indhent viden eller rådgivning herom i fællesskab. Tilbyd ressourcer og vejledning for at hjælpe beboerne med at træffe informerede beslutninger og handle for at forbedre energieffektiviteten i deres hjem.

Politisk påvirkning:

Sammen med Vesterbro Lokaludvalg og bydelsadministrationen bør man arbejde for at støttet politikker for vedtagelse af vedvarende energi og energieffektive foranstaltninger. Dette kan omfatte foretalervirksomhed for incitamenter, tilskud eller reguleringer, der fremmer anvendelsen af vedvarende energi og energieffektive teknologier i kvarteret.

Erfaringsudveksling:

Samarbejd med andre boligforeninger såsom Boligforeningen AAB, Andelsboligforeningen Dannevirke, Øvre Happiness, Den Boligsociale Fond, Boligforeningen 3b for at udveksle erfaringer i en større sammenhæng med henblik på energieffektivitetsforbedringer såsom opgradering af isolering, installation af energieffektive apparater og forbedring af varme- og kølesystemer for at reducere energiforbrug og omkostninger.

Gruppeindkøbsprogrammer:

Organisér et AB Enghaven / Vesterbro gruppekøbsprogram for vedvarende energi, der støtter teknologier som solpaneler eller varmepumper. Ved at udnytte den kollektive købekraft kan beboere få adgang til rabatterede priser og incitamenter, hvilket gør disse teknologier mere overkommelige og tilgængelige.

Oprettelse af et energifællesskab:

Samarbejd om at producere, forbruge og administrere energi kollektivt ved at installere solpaneler på tagene og/eller investere i vindmølleparker såsom Thor Wind Farm, South Kyle Wind Farm, MIDDELGRUNDEN. Organisér et udvalg sammen med andre lokale boligforeninger såsom Boligforeningen AAB, Andelsboligforeningen Dannevirke, Øvre Happiness osv., lokale virksomheder eller andre interessenter. Samarbejd med Ørsted eller HOFOR (lokale netoperatører og forsyningsvirksomheder), samt med banker, investorer eller crowdfunding-platforme, der tilbyder finansieringsmuligheder såsom lån, tilskud eller crowdfunding-kampagner for at støtte energifællesskabsprojekter.

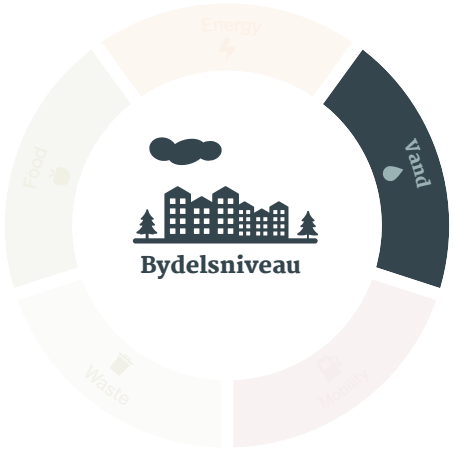

Let at igangsætte

Krævende at igangsætte

Vandbesparelseskampagner:

Lancér en uddannelseskampagne for at øge bevidstheden om vigtigheden af vandbesparelse blandt naboerne i Enghaveparken. Tilbyd ressourcer til at hjælpe beboere med at gennemføre overvågning og måling af deres vandforbrug og finde lavt-flow alternativer, opdage og udbedre lækager samt praktisere effektiv vanding.

Politisk påvirkning:

Sammen med Vesterbro Lokaludvald og bydelsadministrationen bør man arbejde for politikker og reguleringer på lokalt regeringsniveau, såsom vandbesparende love, tilskud til vandbesparende opgraderinger eller incitamenter til bæredygtige landskabspraksisser. Samarbejd med lokale myndigheder og HOFOR (vandforsyningsselskab) for at fremme bæredygtige vandforvaltningspraksisser inden for nabolaget.

Klimatilpasningstiltag:

Støt implementeringen af "Københavns klimatilpasningsplan" på Vesterbro ved aktivt at promovere den blandt beboere på bydelsniveau. Sikre at bydelens beboere, udstyret med essentiel information om vandstrøm og ophobning inden for bydelen under større regnhændelser. Medvirk til at mindske potentielle skader ved at udbrede viden om.

Naturbaserede løsninger for LAR:

Samarbejd med Vesterbro Lokaludvalg og bydelsadministrationen om at implementere naturbaserede løsninger for LAR – Lokal Afledning af Regnvand, eller Lokal Anvendelse af Regnvand på Vesterbro, såsom installation af permeable overflader, vådområder langs vejkanter og beplantning af forureningsabsorberende planter for at opsamle og rense regnvand, inden det vender tilbage til de naturlige vandløbssystemer. Dette bidrager til øget klimaberedskab og beskyttelse af den lokale biodiversitet.

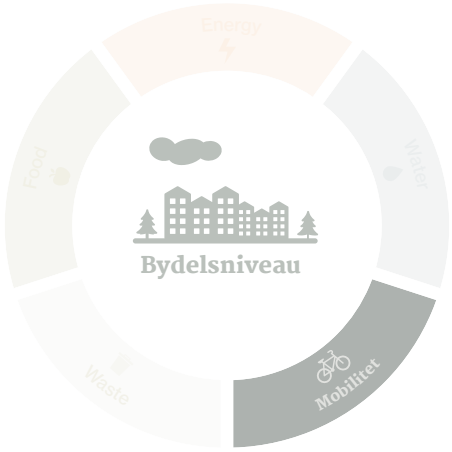

Let at igangsætte

Krævende at igangsætte

Begivenheder og initiativer for aktiv transport:

Organisér en fællesskabsbegivenhed for at fremme aktiv transport, såsom en gå-udfordring, en cykelfestival eller en fællesskabs-cykeltur. Disse typer af begivenheder hjælper med at øge bevidstheden om bæredygtige transportmuligheder og opfordrer beboere til at indarbejde aktiv transport i deres daglige rutiner.

Politisk påvirkning til forbedring af kollektiv transport:

Samarbejd med Københavns Kommune, Metro, DSB og Movia om at gennemføre en transportundersøgelse for at forstå beboernes pendlermønstre og transportbehov. Hold øje med forbedringer i området og arbejd for bedre fortov, mere beskyttet cykelinfrastruktur og adgang til pålidelig og hyppig kollektiv transport.

Cykeludlejning og mikrotransport:

Samarbejd med cykeludlejnings- eller mikrotransportsudbydere som TIER eller Donkey Republic for at forbedre antallet af tilgængelige cykler i kvarteret. Arbejd tæt sammen med Vesterbro Lokaludvalgog Bydelsadministrationen for at tilbyde anviste parkeringsområder og infrastruktur til at understøtte sikker og bekvem anvendelse af fælles cykler og andre mikrotransportsmuligheder.

Samkørsels- og bildelingsprogrammer:

Samarbejd med biludlejningsudbydere som Green Mobility for at forbedre antallet af tilgængelige delebiler i kvarteret. Lav kampagner for at opfordre beboerne til at dele kørsel og reducere antallet af køretøjer på vejene. Brug eksisterende kommunikationskanaler i kvarteret - Facebook-grupper, gruppechats, opslagstavler - til at hjælpe beboerne med at finde potentielle samkørselspartnere.

Fremme af elektriske køretøjer :

Samarbejde med Vesterbro Lokaludvalg og bydelsadministration for installationen af flere ladestationer til elbiler inden for kvarteret for at støtte beboere, der ejer elektriske køretøjer. Oplys om fordelene ved elbiler, og hjælp til installation af ladningsinfrastruktur.

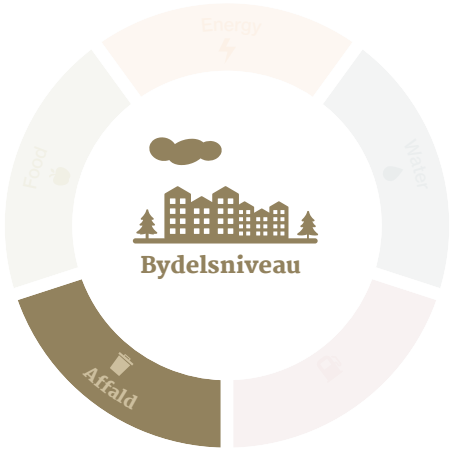

Let at igangsætte

Krævende at igangsætte

Gennemgå genbrugs- og komposteringsprogrammer:

Undersøg i fællesskab bydelens deltagelse i affaldssortering, genbrug og kompostering. Identificer eventuelle barrierer eller besværligheder, der kan forhindre beboere i den optimale deltagelse heri og finde i fællesskab løsninger til forbedringer.

Kampagner for affaldsreduktion:

Lancér uddannelseskampagner for at opfordre beboerne til at minimere affaldsproduktionen gennem praksisser såsom reduktion af emballage og engangsprodukter eller hvordan man minimerer madspild gennem måltidsplanlægning, korrekt opbevaring og kompostering af madrester. Fremme ideen om at donere, bytte eller sælge brugte genstande gennem fællesskabsbytteevents, online platforme eller dedikerede genbrugscentre.

Fællesskabsarrangementer for affaldsreduktion:

Organisér regelmæssige oprydningsbegivenheder, hvor beboerne samles for at samle skrald og affald op fra offentlige områder inden for nabolaget. Et andet arrangement kunne være at organisere en fælles nabo dagstur for at promovere Enghaven Nærgenbrugsstation, eller at arrangere en workshop eller begivenhed fokuseret på madlavning med rester og brug af madrester på kreativ vis.

Reparationsprogrammer:

Skab flere steder til Reparationscaféer i nabolaget. Identificer en ledig placering i Vesterbro og samarbejd med andre reparationscaféer i København for at etablere flere nabolagssteder. Promover begivenhederne for de eksisterende, såsom Repair Café Vesterbro (https://www.facebook.com/RepairCafeVesterbro)

On-site kompostering:

Opfordr til kompostering direkte i bydelen for at styrke fællesskabsbånd og fremme en følelse af fælles ansvar. Ved at give beboere information om og ressourcer til, hvordan man komposterer organisk affald såsom madrester, haveaffald og ikke-genanvendeligt papir. Arbejd tæt sammen med fælleshaver som Byhumle i området for at etablere et komposteringsområde, hvor beboere kan bringe organisk affald, der vil nære jorden og give bedre lokale frugter og grøntsager. Se: https://circularcph.cphsolutionslab.dk/cc/biowaste

Bæredygtigt indkøb:

Samarbejd med organisationer som Sustainable Now (https://www.sustainablenow.org/) for at identificere og fejre samfundsvirksomheder i bydelen, der praktiserer bæredygtige metoder såsom ingen brug af unødvendig emballage eller engangsservice. Skab begivenheder og kommuniker i bydelens nyhedskanaler, om f.eks. kollektiv købekraft – En samlet bydel står stærkere ti f.eks. at støtte bæredygtige virksomheder. Promover sociale mediekonti, der anmelder virksomheder ud fra deres bæredygtighed.

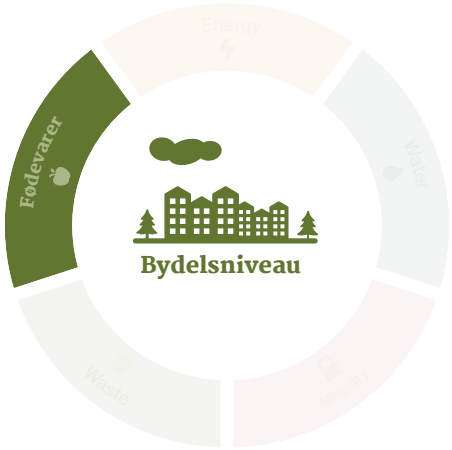

Let at igangsætte

Krævende at igangsætte

Bæredygtig spiseuddannelse:

Tilbyd uddannelsesmæssige ressourcer og workshops om bæredygtige spisevaner, herunder fordelene ved plantebaserede kostvaner, reduktion af kødforbrug og valg af bæredygtigt kilder til fødevarer.

Fødevareomfordelingsprogrammer:

Etablér et fødevareomfordelingsprogram inden for bydelen for at indsamle overskuds mad fra lokale virksomheder, restauranter og beboere og omfordel det til dem i nød. Samarbejd med NGO'er som "Foodsharing" og med fødevarebanker, herberger eller samfundsorganisationer for at sikre en retfærdig fordeling af fødevareressourcerne. Samarbejd med organisationer som "Too Good to Go" for at udvide netværket af virksomheder involveret i kvarteret og promover det.

Påvirkning af fødevarepolitik:

Støt politikker, der inkluderer byplanlægning med bylandbrug, ved at udpeger områder til fælleshaver eller bybrug,Støt bæredygtige landbrug såsom økologisk landbrug eller agroøkologi, samt reguleringer med henblik på at reducere madspild og forbedre adgangen til sund mad.

Bonde- og grøntmarkeder:

Støt landmændsmarkeder som Grønt Marked(https://www.groentmarked.dk/dansk/) for at bringe friske, lokalt dyrkede produkter til bydelen. Opfordr beboerne til at støtte lokalt landbrug ved at købe sæsonbestemte og regionalt producerede fødevarer.

Fælleshaver og grønne områder:

Etablér flere fælleshaver som Byhumle inden for bydelen. Enhver grøn plet kan være en have. Sammen med de andre boligforeninger, lokale NGO'er og skoler, opret en gruppe af interesserede. Samarbejd med lokale virksomheder for at skaffe støtte.
Arbejd med Vesterbro lokaludvalg og bydelsadministration for at vurdere potentielle steder, designe haveindretningen og etablere regler og retningslinjer.
Øg bevidstheden og opfordr til deltagelse via sociale medier, flyers, nabolagsnyhedsbreve og fællesskabsarrangementer.
Arbejd med kommunen for at anvende en del af Enghaveparken til fælleshaver.

Case titel: Energifællesskab Avedøre

Projekt Info

Kunde: Avedøre Local Residents, Hvidovre Municipality, Hvidovre Gymnasium, Avedøre Landsbylaug, Avedøre District Heating A.M.B.A., Filmbyen and EBO Consult A/S

Land: Hvidovre, Danmark

Skala: Bydelsniveau

Link: https://eboconsult.dk/en/2020/06/08/denmarks-first-energy-community/

Om projektet

Energifællesskabet Avedøre (ECA), Danmarks banebrydende borgerenergiinitiativ, blev etableret i august 2020. Energifællesskabet er åbent for flere aktører i Avedøre og vil dække et område på ca. 2 km2 med omkring 6.000 borgere samt en række institutioner og virksomheder.

Energirelaterede aktiviteter såsom etablering af ladestationer og opsætning af solceller vil blive igangsat. Tanken er, at energiforbrugerne i området selv skal "høste" den energi, de selv producerer i området, og at dette skal ske i overensstemmelse med principperne i EU-direktivet. For deltagerne er det vigtigt, at disse er såkaldte selvbærende energiaktiviteter, hvor f.eks. elprisen er afstemt efter de faktiske lokale omkostninger, og hvor overskud i fællesskabet er grundlaget for udvikling af fællesaktiviteter såsom opsætning af nye solceller eller ladestationer.

For mere information om Energifællesskaber, kan du få adgang til "Håndbog for energifællesskaber" : https://www.energifaellesskaber.dk/wp-content/uploads/2020/08/Handbook-for-Energy-Communities-web-version-Vissing-SoB-8-August-2020.pdf

Foto: Håndbog for energifællesskaber

Denne manual er lavet af EFFEKT Arkitekter ApS i samarbejde med AB Enghavens klimagruppe

Team: Juliana Rodrigues (EFFEKT), Dani Hill-Hansen (EFFEKT) og Emil Engelbrecht (EFFEKT) Jørgen Sprogøe Petersen (AB Enghaven), Laust Ovesen (AB Enghaven) og Josephine Eilersen (AB Enghaven).

En særlig tak til Sofie Hougaard Nielsen fra lokaludvalgssekretariatet for hendes bidrag.

Kontaktoplysninger AB Enghaven:
bestyrelsen@abenghaven.dk

EFFEKT

Fotos, Laust Ovesen